

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

Тел. „Свободи“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: ВЕрген 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

ПРОХАННЯ ЗА ПІДВИШКУ РОБІТНИЧИХ ПЛАТ ВІДКИНЕНО

ВАШИНГТОН. — Краєва Воєнна Рада Праці відкинула плян Американської Федерації Праці, щоб вислати до президента Рузвельта окрему комісію з проханням скасувати дотеперішню підставу робітничих плат. Плати були встановлені на підставі умови уряду з робітничими організаціями і цю умову досі називають „малою сталеву формулою“. На підставі цієї формули не можна підвищувати робітничих плат без окремого дозволу Воєнної Ради Праці в ніякій ділянці праці. — Водночас з рішенням Воєнної Ради Праці виявлено теж, що президент зміцнив відмовився прийняти на конференцію комісію складену з представників уряду, робітничих організацій і громадянства для обговорення підвишки робітничих плат. Зате в конгресі має розпочатися дискусія над загальною програмою стабілізації платень і цін.

ПРИСПИШУЮТЬ ПОБІР БАТЬКІВ ДО ВОЄННОЇ СЛУЖБИ.

ВАШИНГТОН. — Генерал Луїс Герші, як директор Поборової Служби, вислав до місцевих поборових бюр вказівки, щоб вони приспішили побір батьків, які досі мали право проволочки. До 1. липня потрібно цілий мільон нового рекрута. Поборова Служба надіється дістати 250,000 нових рекрутів зпоміж нових батьків, а стільки зпоміж батьків, які мали діти ще перед нападом на Перл Гарбор, хоч би вони мали право на проволочку.

ПРЕЗИДЕНТ ШУКАЄ ПОРАДИ В ГУБЕРНАТОРІВ.

ВАШИНГТОН. — Палата репрезентантів прийняла одобреній сенатом плян голосування для вояків. Тому, що президент Рузвельт мав свій плян в цій справі, а конгрес перевів свій всупереч бажанням президента, він вислав телеграфічний запит до всіх стейтських губернаторів, чи вони годяться на законопроект. Відповідно до отриманих відповідей президент виробить собі опінію, чи підписати законопроект, чи заветувати.

ДИПЛОМАТИЧНИЙ КОРАБЕЛЬ ПРИВІЗ 558 ПЛІННИКІВ І 20 ПСІВ.

НЮ ЙОРК. — Шведський дипломатичний корабель Гріпсгольм, який сповняє міжнародну службу при виміні безнадійно раниених вояків, привіз з німецького полону 558 американських вояків. З них 35 перевезено відразу до шпиталю. З вояками привезено теж 20 псів, які розвеселявали вояків у полоні.

РОБІТНИКИ БЬОКУЮТЬ ФАБРИКУ ФОРДА.

ДТРОИТ. — Підприємство Форда розпочало переслухання членів юнії Юнайтед Отомобіл Воркерс за те, що вони забарикадували браму в фабриці літаків Ривер Руж, приміщеній на передмістю Дірборн і стримали одну зміну („шифту“) робітників, а тим нанесли зменшення продукції на 75 відсотків у часі цієї шифти. Бльокада була переведена у приязності юнійних урядовців, хоч юнія вважає, що страйк, який виявився бльокадою, був диким страйком, недозволеним юнією. Тих, що брали участь у барикадуванню при помочи відповідно уставлених автомобілів, суспендовано з роботи.

ПІВ МІЛІОНА ПОДАТКОВИХ ГРОШЕЙ ЩО ХВИЛИНИ.

НЮ ЙОРК. — Останнього дня речинця на вплату податків вплинуло до податкових бюр тільки гроша, що пересічно припадає по пів мільона доларів вплати на хвилину. Тут не зараховано податків, які податковці вислали того дня поштою. — На підставі дотеперішніх податкових вplat уряд приходить до висновку, що загальна сума податків буде такасама як минулого року, не зважаючи на це що впродовж року плачено частинно податок при кожній виплаті заробітку.

ОСТОРОГА ПЕРЕД МАЛЯРІЄЮ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ.

АТЛАНТИК СІТІ. — Професор зоології в університеті Рутгерс заявив, що багато воєнних ветеранів, які повернуться до краю зза моря, стануть „можливим резервуаром для малярії від москітів“. Він виголосив реферат перед Товариством для Винищення Москітів, в якому виказував, що наші хлопці, котрі перебули малярію в тропікальних околицях за морем, можуть наново захоріти в нашому підсонні. Отже професор остерігає родичів, щоб вони не приймали своїх героїв масовими гостинами по їхнім повероті, бо такі гостини можуть неожидано перемінитися в похоронні здвиги.

Субмарини мало коли атакують американські конвої

ВАШИНГТОН. — Сидні Шалет, воєнний кореспондент газети Нью Йорк Таймс, який кількакратно переплив Атлантик на американському кораблі вчасі перевозу війська в Європу, висловлює погляд, що німецькі субмарини залишили свою кампанію, бо рідко коли нападають на американські транспорти. Буває, що субмарини притакуються вчасі перепливу транспорту в недалекій віддалі, як морські людоїди, але вони не вагаються нападати навіть на морський патруль, що попереджають конвою. Колиж пливе конвою, вони радше бережуться, щоб на них не стріляли американські воєнні кораблі. На підставі дискусії з офіцерами Шалет приходить до висновку, що німці або перенялися почуттям поразки-дефіцитом, або з почуття самобереження не наражаються на певну програу.

РАДЯТЬ НЕ ПОТУРАТИ МОСКОВСЬКИМ ЗАБАГАНКАМ

НЮ ЙОРК. — Група 36 виховників, правників, публіцистів та релігійних провідників проголосила зазив до американського й британського уряду, щоб не потурати забганкам та одностороннім актам советського уряду. Ці забганки виявлялися при нагоді спору над границями Польщі й іншими справами. Вони можуть спинити дальшу співпрацю Аліантів і змагання до заведення демократичного ладу в світі. Коли Совети будуть дальше йти на супір Атлантикському Чартерові, тоді хіба прийде наново до Ізоляції Америки, а це може знову нарушити рівновагу в світі.

Між тими, що підписали зазив, є такі імена: Джордж Шустер, президент Гонтер Каледж; Леслі Бюел, недавній предсідник Форен Палісі Ассосіейшен; майор Джордж Філдинг Еллот, воєнний критик; бувший суддя Джеремі Магоні; Роберт В. Сірлі, генеральний секретар Нью-Йоркської Федерації Церков і ін.

ПІДГОТУВАННЯ ДО ПІСЛЯВОЄННОЇ ПОЛІТИКИ В КОНГРЕСІ

ВАШИНГТОН. — У палаті репрезентантів поставив республіканець Джеймс В. Водсворт внесок, щоб покликати до життя комісію для складення програми американської післявоєнної політики. До цієї резолюції відноситься прихильно майже вся палата репрезентантів і тому на провідника будучої комісії вризначила популярного конгресмена Клифтона Вудрома з Верджинії, який лігати обстоював ясний напрямок американської політики. Засади цієї політики мали би спиратися на втримуванню в Америці постійної сильної армії й флоту.

Фінляндія настоює на відкиненню умов, але не зриває переговори

СТОКГОЛЬМ. — Хоча всі вже знають, що фінський сойм відкинув російську відповідь на фінську пропозицію мира, всеж широка публіка не знає нічого докладно про основи відкинення ні про можливі протипозиції, якими Фінляндія пробує далі адержувати мирові переговори. Не відомо теж, яку відповідь дасть Фінляндія Росії офіційно до суботи, коли минає речинець на відповідь.

Газетярі довідуються, що по відкиненню російської відповіді сойм голосував над внеском про продовжування війни. За внесок заявлялося 160 голосів, проти 40; були це соціальні демократи й члени народньої партії.

Бюро Ройтера доносить з Фінляндії, що край стоїть перед громадянською війною. Ще одну осторогу Фінляндії закінчити війну з Росією видав британський уряд через радіо.

СОВЕТИ ЗБІЛЬШУЮТЬ УПРАВУ ЗЕМЛІ

МОСКВА. — Советський уряд постановив збільшити в 1944. році засівну територію на 7,550,000 гектарів. З того 5,440,000 гектарів має призначитися під управу пшениці. (Гектар має майже півтора акра).

Засівна кампанія щодо пшениці відноситься до Сибіру, Уралу й Закавказзя. Уряд радить рільникам підготувати землю під управу пшениці спаленням піль для винищення бур'янів. Советський уряд повів рівночасно спеціальну кампанію за збільшення управи бавовни та цукрового буряка.

ТІТО ДОМАГАЄТЬСЯ ЗАМОРОЖЕННЯ КОРОЛЕВИ ФОНДІВ

ЛОНДОН. — Уряд маршала Тіта зажадав від усіх аліантських і неутральних банків заморозити всі фонди, покредитовані державному банкови Югославії, бо, мовляв, король Петро видає з цих фондів гроші без ніякої правної контролі.

Ці фонди виносять понад сто мільонів доларів. Король Петро був недавно гостем у британського короля Юрія.

КЛОПІТ З ДАРУНКОМ ПРИРОДИ. — На остров Була, що лежить 25 миль на північ від Чарлстону, в Савт Каролайні, море викинуло оної 65 китів. Звірята погинули на березі. Є між ними звірята від 6 до 22 стій довжини, і важать пересічно по 700 фунтів. Урядник прибережної сторожі має тепер клопіт, що зробити з великими тушами, що розгниваються на побережжю. Прийдеться відій йому затягати їх назад у море.

БОМБОВИКИ ЗРІВНЯЛИ ЗО ЗЕМЛЕЮ КАСІНО

З П'ЯТОЮ АРМІЄЮ ПІД КАСІНОМ. — Аліантські бомбовики розбили до решти останки італійського міста Касіна, котре аліантські війська пробували через шість тижнів заняти. Було це найважче бомбардування в історії, і піддержувала його ще й артилерія. Скинено на місто 3,500 тон бомб з 4,000 літаків. В операції не втрачено ні одного літака. Як скінчилося бомбардування, аліантські війська пішли наступом на розбите місто й заняли вже його більшу частину. Наступ робила піхота, піддержувана повзами; для них одначе мусіли піхотинці часто втеред торувати дорогу.

НАЗИВАЄ КАСІНО НАУЧКОЮ ДЛЯ НАЦІСТІВ.

Генерал Айра Ікер, командант середземно-морських аліантських повітряних сил, подаючи через радіо опис очевидця про знищення Касіна, заявив, що бомбардування Касіна показує нацистам, що статеється з кожною нацистичною фортецюю, себто уфортифікованим містом, яке буде ставити опір Аліантам. Описуючи атаку на Касіно, генерал сказав, що місто просто стопилося.

НАЦИСТАМ НЕ ВЕЛОСЯ З ПОВЗАМИ БЕЗ ЗАЛОГІ.

НЕАПОЛЬ. — Аліантські війська дістали в свої руки німецький приказ з 7. лютого, виданий командантом піхотинського полку Лера, котрий вислав у бій проти аліантських військ під Римом відділи повзів без залоги. У приказі говориться, що приказ вийшов від фірера, як начального команданта військ. Мовляв, вояки горді виконати його й показати світові на полю бою, що вони навчилися. Називає він полк Лера найбільше гордим полком Німеччини.

Аліантські військові знавці хотіли би вгадати, який вплив мало це на мораль війська, коли цей найгордіший полк німецької армії зробив дві спроби проти аліантських військ, висаджених під Римом, і був зовсім розбитий. Його недобитки, взяті в аліантський полон, нарікали потім, що їх післано в бій в тому переконанню, що це буде не бій, а парадний марш. На декого вживання цих військ зробило вражіння, що Німеччина відчуває недостачу людського матеріалу.

БОМБОВИКИ ЗНОВ БІЮТЬ ПО БРУНСВІКУ.

ЛОНДОН. — Американські великі літаки знову почали кампанію проти ворожого летництва, вдаючи кольосальною силою по Брунсвіку, важному центрі ворожої летничої продукції. Бомбардування відбулося, не дивлячися на грубу заслону хмар. Через те й не стверджено з певністю вислід бомбардування. Нападаючі летуни бомбовиків знають зате, що вони збили 36 нацистичних літаків, що вирушили були проти них над Брунсвіком.

ПОВАЖНІ НАСТУПИ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ В ПОЛУДНЕВІЙ УКРАЇНІ.

ЛОНДОН. — Червона армія далі розвивала свою офензиву проти німецьких військ у південній Україні. Вона методично розбивала німецькі дивізії, піймані у пастку під Миколаєвом, а тимчасом інші відділи переправилися через ріку Бог кількадесят миль від Миколаєва на північний захід. Там червона армія дійшла на віддалі 29 миль від басарабської границі. На всіх трьох українських фронтах червона армія заняла 310 місцевостей.

АМЕРИКАНЦІ БОМБАРДУЮТЬ АТОЛ КОЛО ТРУКУ.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Американські повітряні сили, базовані на Маршалських островах, знову посунули американську офензиву проти занятого ворогом простору, коли вони вдарили флотними літаками по атолу Оролуку, що лежить 230 миль на схід від Труку. Один флотний розвідний літак зострілив один японський бомбовик середньої величини яких 250 миль на північ від Труку.

ТІТО СПОВІЩАЄ РОЗБИТТЯ НАЦІСТІВ У БОСНІ.

ЛОНДОН. — Каже головна квартира маршала Тіта, що югославські партизани звели з німцями одну з найбільших битв своєї кар'єри та розбили їх заходи вдертися до опанованої партизанами Славонії. Німецькі відділи під командою маршала барона Вайкса оперували з Босни в напрямі Любляни. Як їх розбито, вони відступили в напрямі Босанського Нового, поносячи при тому великі втрати в вояках і офіцерах. По всій Югославії видно, що партизанська акція змагається.

РОЗБИЛИ НІМЕЦЬКИЙ КОНВОЙ.

ЛОНДОН. — Бритійські легкі прибережні кораблі піймали два сильно ескортовані німецькі конвої, що пробували перекрестися нічно через пролив Доверу. Прийшло до бою, в котрому британці затопили один малий корабель і ушкодили чотири інші, а самі вийшли без втрат в людях.

ШУКАЄТЕ ПРАЦЬ? — Наперед погляньте на оголошення нових робіт у „Свободі“.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
 FOUNDED 1893
 Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
 Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
 Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
 Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрм оголошувач хоче мати своє оголошення.
 За оголошення редакція не відповідає.
 ПЕРЕДПЛАТА: SUBSCRIPTION RATES:
 Подписное число три центи. Three cents a copy.
 One year \$7.00
 Six months \$3.75
 Three months \$2.00
 Число з суботи (з англійською Saturday's Issue (with Ukrainian text only): Weekly):
 За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
 3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
 Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Гарантувати, що відітхнуть вільніше

Американці знайшлися у війні з любові до ідеалів свободи, а з ненависти до гнету, грубої сили, расової чи релігійної нетерпимости, концентраційних таборів, примусових виселень мільйонів невинних людей і т. п. Знайшовшись у війні, вони вже зложили великі жертви, кладуть їх кожного дня, а зложить їх ще далеко більше. І одне є певне, що без американської допомоги — ні Гітлер був би паном що найменше Європи. Бож і Совети не були б змогли вдержатись навіть при найбільших зусиллях і найбільшій героїчній армії, колиб не була прийшла допомога з Злучених Держав і Британії.

Європі вдержалось надалі варварство, колиб людина була там надалі позбавлена основних горожанських свобод, колиб там людей далі — невинно розстрілювали, чи вислали до концентраційних таборів та на примусову працю в незнані місця на підставі підслів і заплідозрін, з пімсти і політично — партійних розрахунків. Ось те дикунство дійшло вже було до верхка, заки вибухла друга світова війна. Воно існує в Європі далі. А найгірше, що не видно, щоб воно зникло й по війні, себто, щоб зникло всюди, по всіх краях, а не тільки в переможній Німеччині.

Ось ті американські жертви, як і весь вклад Америки в цю війну, ще не є як слід розраховані й розголошені. Та вистарчає вдуматись в розрахунки американських воєнних знавців, щоби пізнати, які то великі поносимо жертви от хочби в налетах на Німеччину. І тому так є, що Злучені Держави зважали на тому, що перехилили важку перемоги з боку держав Оси на бік Об'єднаних Держав, а тепер заважають їй в рішальному бою.

Супроти цього, заки зможемо пробувати збудувати ідеальний „новий лад“ в Європі, треба вже тепер збоку Об'єднаних Держав якоїсь такої декларації щодо судьби Європи, якаб простою мовою усіх нас запевнила, що які режими не залишились по війні в Європі, то не буде толероване ніде, в ніякій державі таке варварство, яке існувало в Європі до війни — не тільки гітлерівське, але й всяке інше. Не може бути „внутрішньою справою“ якоїсь держави вимордовування мільйонів людей голодом! Ні примусові карні виселення, що забрали, наприклад з України під Советами аж девять мільйонів людей, що десь пропали в Сибіру, чи де там, як це подає британський журналіст. Ось цього не буде тільки тоді, коли кожна держава буде змушена гарантувати людям найнаймі засадничі горожанські свободи та коли буде сила, що евентуально заставить режими цього притримуватись, бо тільки тоді нещасні люди відітхнуть вільніше.

Це не є зменшування інших жертв і героїств, а тільки ствердження дійсности. І то на те, що це є природною вимогою, щоб за те все заважували ті свободолюбні принципи, з якими Америка вступила в війну. І то заважували вже тепер. Бо для американців, не є таке важке, на які сфери впливів ділять Європу. Ні навіть те, щоб усі народи стали незалежними. Зате булоб величезним ударом для американських воєників і всього американського громадянства, колиб в

віль визнаний Американою теперішній уряд Болівії не відважиться розбити якихнебудь перешкод у цьому напрямі і доставити цини до Злучених Держав забезпечена.

В Аргентині впродовж мало що більше аж року ми свідками вже третьої зміни. Недавно відставлений президент Рамірез теж прийшов до влади дорогою замаху стану. Спершу важко було зорінтуватися, яка його політична орієнтація. Аж недавно пішов він солідарно з іншими полуднево-американськими республіками та зрівняв дипломатичні взаємини з Німеччиною. Говорили, що навіть готовився виповісти війну Німеччині. Нім це останнє сталося, група полковників зробила новий замах стану; не так радикальний як попередній, але виразніший пронацистичний. През. Педро Рамірез не позбавили щоправда цим разом влади президента, тільки приєвили його „поручити виконання „президентської влади“ ген. Елдеміро Фаралеви, який як один із заговорницької групи полковників обняв владу президента держави. Він дав димісію міністрові, заграничних справ проалянтського настановлення та замінував новим керманічем заграничної політики Аргентини ген. Дієго Масона.

Замах мав на цілі не допустити, щоб Аргентина виповіла війну Німеччині. Злучені Держави та В. Британія відмовили урядові ген. Фарела, як пронацистичному свого узнання, однак прямо пару годин скорше узнала його сусідна республіка Чиле та передала це Болівії. Кореспондент Ассошієд Прес доніс, що в Урагуаю та Парагваю розважили можливість узнати уряд Фарела, що означалоб заломання солідарного фронту полуднево-американських республік проти Німеччини та Японії. Коли додамо до того, що пронацистичний замах був підготовлений теж в Перу, однак не вдався, то доказ, що пронацистична та профашистівська агітація в Полудневій Америці розгорнула інтензивну діяльність.

Ось тому нині в Злучених Державах так масово вчать еспанської мови, конечно потрібної до торговельних взаємин з Полудневою Америкою.

Німечцька протиофензива має на цілі не тільки теперішній час війни, але також повоєнні часи. Це зачала вже боротьба не дати себе виперти з світових ринків, важко добути впродовж останніх двацяти літ. Війна добилає всеж таки до кінця і так само як Америка, так само її воєнні противники, кидая оком на повоєнні часи для Німеччини, що будуть куди прикріші, ніж ті, що були по першій світовій війні.

Що облегує нацистичній агітації працю?

Нацистівській та тоталітарній агітації помагає кілька чинників. В першу чергу по республіках Полудневої Америки, а зокрема в Аргентині, є багато поселенців-німців, які відграють поважну роль в господарському життю країни, в адміністрації, а головню в військовій, особливо в Аргентині.

Замах мав на цілі не допустити, щоб Аргентина виповіла війну Німеччині. Злучені Держави та В. Британія відмовили урядові ген. Фарела, як пронацистичному свого узнання, однак прямо пару годин скорше узнала його сусідна республіка Чиле та передала це Болівії. Кореспондент Ассошієд Прес доніс, що в Урагуаю та Парагваю розважили можливість узнати уряд Фарела, що означалоб заломання солідарного фронту полуднево-американських республік проти Німеччини та Японії. Коли додамо до того, що пронацистичний замах був підготовлений теж в Перу, однак не вдався, то доказ, що пронацистична та профашистівська агітація в Полудневій Америці розгорнула інтензивну діяльність.

Другим таким чинником, це живі звязки полуднево-американських республік зі старим краєм, себто Бразилією, Португалією, а інших полуднево-американських республік з Іспанією. Тому теж португальська Бразилія є найсильнішим бастионом Злучених Держав в Полудневій Америці. Відомо, що Португалія в Європі від соток літ все традиційно вела політику прихильно Англії, отже проангліосаську, дарма, що в ній уряд християнсько-фашистівський; звідси теж і в Бразилії приязні звязки з англосаською Американою глибші, хоч в Бразилії німецькі колонії дуже чисельні. Вони видно не всіли мати поважніший вплив, а на яву революту проти проамериканської політики уряду заслабі. З цієї то причини Бразилія це найпевніша остога впливів Злучених Держав на полуднево-американським континенті.

Іде однак теж і про натиск політичний. Від початку війни Америка започаткувала серед полуднево-американських республік політику добросусідських взаємин та континентальної солідарности, що

Це все вимагає чуйности збоку Злучених Держав, хоч немає тепер аж такої небезпеки що моглоб пошкодити Америці у веденні війни та в остаточно розгромі гітлеризму. Іде радше про те, що поширення профашистичних настроїв в полуднево-американських республіках облегує численним німецьким агентам в тій частині світа порушатися свободніше та вести шпionage проти Об'єднаних Держав та проти світа демократії, зокрема проти Злучених Держав.

Інша справа з іншими республіками еспанської культури, зокрема з Аргентиною. Ці краї еспанської культури ще далі черпають культурні соки зі старого краю, з Іспанії. А в Іспанії, в Європі, при владі ще далі ген. Франко, що рядить Іспанією своєрідним ес-

пансько-фашистівським режимом при помочи тоталітарної партії фалангістів. Ось ті фалангісти мають теж прихильників по всіх країнах еспанської мови та культури.

Іспанія була колись світовою колоніальною потугою. Її колоніями були всі краї Полудневої Америки (з вимком Бразилії), Мексик, Філіппини та обшари на бережах Африки. Світова еспанська імперія заломилася при кінці 16-го століття, а розпалася в першій половині 19-го століття. Та проте остали по тих бувших колоніях еспанська мова та еспанська культура. Через це до країн бувшої еспанської імперії передісталися лекше й фашистівські струї еспанського покровоу. Відомо, що профалангістична група була теж перед японською окупацією на Філіппінах і саме на неї спирається теперішній уряд філіппинських квівлінгів проалянтської орієнтації.

Одною із обставин, якою послуугується фашистівська агітація в Полудневій Америці, це залякування зростом великого впливу протирелігійної Москви. В подавляючій більшості в полуднево-американських республіках при владі були партії виразно прокатолицькі. Тому значіння католицької церкви там велике і впливові в цілому державному житті. Кілька республік Полудневої Америки (з Бразилією включно) не утримували довго, а дехто й досі навіть дипломатичних взаємин з СССР. Зріст потуги комуністичної Росії страхає ці республіки, а це використовує еспанський фашизм для своїх цілей. Знов тому посередно кожен рух, прихильний фалангістам, виходить на користь нацистам, які мають по цілій Полудневій Америці серед своєї німецької колонізації тисячі чинних членів, зорганізованих на взір Бунду в Злучених Державах.

Це все вимагає чуйности збоку Злучених Держав, хоч немає тепер аж такої небезпеки що моглоб пошкодити Америці у веденні війни та в остаточно розгромі гітлеризму. Іде радше про те, що поширення профашистичних настроїв в полуднево-американських республіках облегує численним німецьким агентам в тій частині світа порушатися свободніше та вести шпionage проти Об'єднаних Держав та проти світа демократії, зокрема проти Злучених Держав.

СЛОВАКИ БОЙКОТУЮТЬ СВОІХ КВІЗЛІНГІВ У БРАТИСЛАВІ

БЕРН, Швайцарія. (ОНА). — Наспівша до Берна словацька преса принесла вістку, що як маріонетковий уряд святавської незалежної держави, то місцеве населення в Братиславі невміло як слід оцінити цієї важної річниці. Газета жалується, що якби не державні урядовці, їх родини і війська, то велика сая Народного Тетатру булаб пустою світля.

ла неділя і в церкві та в костелі правилає Богослужба — заспокоїлася. Але на згук дзвонів ожили ліси. З перелішків вискочили подинокі вершники, а за ними з усіх сторін чвалали на містечку козацькі лави... (Дальше буде).

ФАШИСТІВСЬКА ОФЕНЗИВА В ПОЛУДНЕВІЙ АМЕРИЦІ

Замах стану та дипломатичні перевороты.

В полуднево-американських державах перекочується філя змозженої нацистичної та фашистівської агітації. Проявів змозженого заінтересування нацистів Полудневою Америкою є багато. Найбільше впадаючими в очі є тепер події в Болівії, та Аргентині. В Болівії прийшов до влади уряд, прихильний нацистам, дарма, що він сам відлекується цього. По прослідженню стежок, що вели до цього перевороту, Злучені Держави, по порозумінню

з іншими полуднево-американськими республіками, відмовили визнання цьому урядові; признала його легальним урядом тільки Аргентина. Нацистівська пропаганда звертає особливу увагу на Болівію, бо там є великі поклади цини, які по припиненню достав цини з малайського півострова в Азії, покривають тепер львину частину запотребовання Злучених Держав. Ціль нацистівської агітації така, щоби довести до того, щоб підтяти довіз болівійської цини до Злучених Держав. Однак на-

— знов уклонився парох. — Не можна — вихопився грубий шляхтич. — Ребелянти десь в околицях швендаються. Ротмістр зміряв товстюа го- стрим зором. — Мосці коханій, як старший привийний, то підручному не належить наперед вихоплюватися, — сказав повчаючо. — А по друге, мосці Прибши думає, що ребелянти десь тут таки, під самим містом. — Може і в місті самому серед схизматиків поховалися! — відбуркнув Прибши. Даремно мосці-ротмістр так схизматичькому попови довірає. — Не смій зневажати, ваш- мосьць, грецької віри! — гукнув ротмістр гостріше. — Панам з корони скоро у кожному куці козак ввижатиметься... Козацтва в околиці нема. Не бачу я причини, чомуб не вволити прохання посполитих? Хвилю мовчки роздумував. Сам православний — вмів якось поводити свої вірування зо службою державі, яка прав- вославіє гнобила. У Литві, зрештою, православних не пер- слідувалоє: залізною рукою

Януш Радзивил, суворий, але справедливий, вмів приборкати апетити не тільки уніятів, а й римо-католицьких достой- ників, та властивих володарів Польщі — єзуїтів. Роздуму- вання, а ще більше бундюч- ности його помічника, спонуку- вали ротмістра прохання мі- щан задоволити. Однак обе- режність вимагала брам не від- чиняти, — може й справді ко- заки в околиці блукають. Та їх викрилоб розізди, що дві- чи на добу виізять до Річичі й до Лоїва... Правда, останні розізди ще не вернулись, але не було ще й часу вернутись... Наказавши помічникови по- двоїти варту на брамах — Со- коловський вигнати на попас худобу дозволив. Осмілений парох запитав ще, чи ротмістр нічого не має проти дзвонен- ня в часі Богослужби. — Дзвоніть собі, здорові! — дав ротмістр дозвіл. — Ви- поняйте службу так, як наш закон святій велить. Матиму час і сам до церкви придму...

Його помічник тільки не- вдоволено засопів. Опісля на- вавився: — Чи не думає пан рот-

містр процесію з міста в ліс вислати? Щоб схизматики в лісі десь порозумілися з ре- белянтами? Дивний розпоря- док! — бурчав він. — Дуже дивний розпорядок! — Чомуж мосці Пробошу? — легковажно кинув запит Со- коловський. — Тому, що дивний! — на- не дочуваючи зневажливого тону, тягнув шляхтич. — Бра- ми будуть отворені і в той час дзвонитимуть дзвони. Чи не виглядає це на знак для когось в лісах? Худоба вже кілька днів стояла в хлівах, непогинулаб, колиб і цей день перестояла. Чого саме нині, у неділю, коли дзвонення не стя- гає підозрін, раптом міща- нам заблагос отворення брам до міста? Підозріло, надто підозріло!

Сумнів зародився і в рот- містра. Смішний шляхтич зо- всім не був дурним, а вислов- леві підозріння були логічно послідовними. Запитав у па- роха: — А ви, пан-отче, прися- нулиб, що у ваших бажаннях нема ніякої підступної думки? — Богом святим прирікаю!

— забожився парох. — Я Бо- жий служитель, пане ротмістр. — А ви? — звернувся рот- містр до міщан. — Хрест святій-поцідуємо! Тільки через те, що вже й трави для худоби не можна поблизу дістати, а далеко відходити заборонено. А худоба нидіє у хлівах, — гомоні- ли міщани.

Через пів години, не більше, з обійсть поважно виходили на вулицю запалобокі корови, переразливо мекали віви й кози, з утіхи вистрибуючи, що врозті виривалися з душний хлівів; десь не десь поважно виступали почтви селянські коні. Згори і ніби згрізлово поглядали на галасливу дрібно- тую, що увихалася у всі боки коло їх ніг, і обережно переступали ногами, щоб якої ча- сою не розтоплати. Вулиці Холмця раптово обернулись у великий ярмарок худобою. Отари, підганяні дідами й дітьми посувалися до брам. Брами відчинено. Ще худоба не зайшла у недалекі, перелі- ски, як у містечку загуділи дзвони. Варта на мить насто- рожилася. Пригадавши, що бу-

ОЛ. ЛУГОВИЙ Права автора застережені

ЧОРНІ ХМАРИ ІЗЗА ПРИПЯТИ

Історична повість з часів Хмельниччини.

2)

По сході сонця до ротмі- стра Соколовського попросту- вала делегація поважніших мі- щан під проводом пароха. Мі- сто вже пробуджувалоє: зі- хат виходили заспані госпо- дарі, перекидалиє кількама- словами з делегацією і деко- трі, відважніші, до неї прилу- чувалиє.

Хоч час був ранній, ротмістр зустрів прохачів на рунду- ці корчми при лоївському шля- ху, його тимчасової квартири. Коло нього ввихався грубез- ний, малий на зріст, шляхтич, з червоним, наче печений рак, обличчям. Грубі вушніа дво- ма мітлами задиралися вгору, закриваючи половину кожної- щочки, надаючи обличчю схо- жости з котом. Самий Соко- ловський, невисокий, постав- ний чоловік, з типовим об- личчям степовика. Барва шкі-

ри, невеликі, довгі на кінцях вуса, чорне волосся і трохи скісна осада очей, виявляли мішане його українсько-татар- ське походження. Вбранний був на опашку кунтуш з подвій- ними довгими рукавами по- верх зеленого, з золотеними гудзиками, жупана. Обидва дивилися на підходящих здиво- вано. Делегація ще здалеку поздіймала шапки: — З неділею святою, здоро- ві були, ваша милість, пане ротмістру! — уклонився пер- шим парох, а за ним всі при- булі. — Чолом! З неділею! — при- вітно відповів ротмістр. — Чо- го в таку рань бажаєте пан- отче? — Худоба вже третій день у хлівах покуте, ваша ми- лість. Чи не можнаб вигнати на попас, хоч на годину, дві?

Приєднуємося до голосів братів з Канади!

Від припадкової дискусії на тему союзу двох державних північно-американських організацій прийшло до виміну думок про можливість співпраці національних українських груп на Північно-Американському континенті. Ідея не нова, однак зроблена активно недавніми подіями між канадійцями та американцями українського роду. Сподівані нові події безперечно сприятимуть зближенню збірної по обох боках політичних кордонів, якщо ці обидві збірні будуть далі виявляти такий такт в обговорюванні ідейних замишлів, як це слідно досі.

Едмонтонські „Українські Вісти“ з 29 лютого 1944, у редакційній статті „Завваги на часі“, не згадуючи нічого про якусь співпрацю українського елемента Канади й Злучених Держав, видвинули важку справу, яка сама собою мусить стати предметом спільних зусиль, а з тим і предметом порозуміння, коли на таку справу прийде час. Наділі час для неї уже наспів, лише ще не підготовано ніяких кроків. Це акція допомоги жертвам війни на Україні. Тому, що це завдання переходить силу самого українського елемента на американському континенті. „Українські Вісти“ пригадують, що Комітет Українців Канади повинен створити окрему комісію для такої справи, а ця комісія повинна негайно взятися за опрацювання плану допомоги та ввійти в контакт з міжнародною організацією Ю. Н. Р. А.

Американці українського роду таксамо зацікавлені цією життєвою справою українського народу, як і канадійці і тому необхідно являється для них зрідло такому акцію на своїй території підняти. А тому, що сконцерована акція канадійців та американців українського роду може мати сильніші наслідки, то природно, кожен відповідальний громадянин українського роду радо хотів би бачити порозуміння обох українських збірок при спільній праці для добра наших кровних земля-

ського роду програма діяльності Комітету Українців Канади. Про це написано в газеті: „Можемо скромно сказати, нашим землякам в Америці, що в Канаді з раними КУК намічено вже видання всіх нечисленних шкільних підручників для науки української мови у вищих школах і на університетах Канади, та пороблено заходи, щоби ці плани здійснити. Ба, що більше, наші науковці вже працюють над виданням даних підручників і мабуть в недалекій будучині побачимо ці підручники, які стануть гордістю нас усіх по обох боках кордону“.

Для нас, в Америці, це справжня новість і незвичайно важна вказівка, в якій наприклад, має йти праця громадянства для закріплення існуючих осягів і для забезпечення культурного розвитку в майбутності. Можемо радіти, що є хтось, хто вміє планувати на так далеку мету і переводити думки в діло, подібно, як і ми це маємо на увазі. Це вказує теж на великі можливості розвитку й поширення української культурної традиції в Канаді. Посередно це посилює український елемент в Стейтах, бо сила одного сусіда має вплив на другого.

Коби одне прийняти, що обидві українські збірні мають спільну ціль діяльності, тоді вийде, що діяльність канадійського українського елемента є лише областною діяльністю, яка повинна бути скоординована з такою ж діяльністю в Стейтах. І ми маємо тут великі замишлі, деякі придатні лише для області в Стейтах, а деякі важні для цілості стейтсько-канадійського українства. З огляду на економію матеріальних та культурних засобів, треба виключити подвоєння однієї й такої самої праці, а використати енергію для доповнення праці однієї й другої збірок. Отже тому важне є порозуміння між канадійськими та американськими громадянами українського роду.

У вироблених суспільностях глядять за такими справами, які зближують або лучать одну й другу групу. Бо не все вдається співпрацювати на всіх ділянках громадського життя. Отже, як би лише устійнити, котрі то справи надаються до спільного передумання і еventуального виконання намірів, то вже варт почати розмову між представниками організованого канадійського і організованого стейтського українського елемента. При існуванні централі в обох областях, тобто Комітету Українців Канади і Українського Конгресового Комітету Америки, зовсім виконавчим і започаткування порозуміння при помочи окремих делегацій, які по провірці, які засоби праці можуть бути ті самі, а які окремі, могли б поспунути далеко вперед загальну діяльність українського елемента на Північно-Американському континенті.

З Офісу Военних Інформацій у Вашингтоні

Президент проклямував березень „місяцем Червоного Хреста“.

ВАШИНГТОН. — Президент видав прокламацію, в якій сказав, що місяць березень 1944 року є „місяцем Червоного Хреста“. Він визнає американців зложити 200,000,000 доларів на военні потреби Американського Червоного Хреста.

Президент сказав у прокламації, що Червоний Хрест є „помічною силою при армії Злучених Держав“, та що він помагає американським воюючим по цілому світі і незабуває за їх родини дома“.

Далі президент сказав, що в теперішній военний час Червоний Хрест займається „збірною спасоюююю життя раненим воюючим крові, дає їм розради в військових шпиталях і помагає їхнім родинам. Крім того Червоний Хрест посилає военним полоненим пакунки з харчами, виробляє лікарські бандажі, веде за морем клуби й осередки розради для воюючих та вербує до армії і флоту доглядачок хорих. Вся ця діяльність змагає до того, щоби зберегти людське життя, відновити надію і дати нашим

воююкам всяку можливу поміч“.

Радить їсти більше капусти. ВАШИНГТОН. — Военна Адміністрація Харчів радить американському громадянству живити більше капусти, особливо зимової. Капуста має в собі потрібну людині поживу, а в її цього року дуже багато. Зимова продукція головної капусти є така велика, що мало хто пам'ятає, щоби її так багато було. Вважайте капусту поживою перемогою.

Обчислення показує, що цьогорічна продукція зимової капусти є 74 відсотки більша як в 1943 році. Тому власне Военна Адміністрація Харчів звертається до господарів, торговців поживою, ресторанів, готелів й інституцій з проханням старатися живити більше капусти. Особливо тоді, як місцеві склади і торговці городиновою мають великий запас.

Военна Адміністрація Харчів ще має одну раду. Тому, що цієї зими є незвичайно великий запас капусти, ВАХ думає, що було б добре її квасити, бо квашену капусту можна довго тримати. Обраховано, що цього року випродуковано 483,000

тон зимової капусти, а з того найменше 50,000 тон треба квасити.

Незаконна продаж газоліни шкодить власникам авт.

ВАШИНГТОН. — Голова Бюро Контролі Цін, Честер Бовлс, заявив, що в Америці незаконно продають денно два з половиною мільйони галлонів газоліни.

В одній з своїх тижневих радіопромов Бовлс сказав: „Незаконний продаж газоліни (Блек маркет) не тільки виробляє нахил до кримінальних вчинків, але й несе шкоду кожному чесному власникові авт. Бо чесна людина не може купити собі газоліни, яку продають незаконно.“

„Мені говорять урядовці Бюро Контролі Цін, що незаконні торговці, які крадуть, купують і підроблюють пайкові купони, грабують чесних власників авт на два з половиною мільйона галлонів газоліни денно. І то роблять це тоді, як запас газоліни є обмежений.“

Бовлс сказав, що власне через такі махінації, чесні люди, які мають авт, але газоліну на „Блек маркет“ не купують, тратять місячно около 45 міль ізд. А треба знати, що це рівняється двадцять-п'ятьом відсоткам піднесення вартости купона „А“.

Далі Бовлс сказав, що Бюро Контролі Цін звертається до кожного власника авт з проханням, що як він хоче аби „Блек маркет“ не мав основ до існування, то мусить кооперувати з „ОПА“. Не можна купувати купонів, а при купні газоліни індорсувати такі, які ви правно дістали.

ВАХ хоче, щоби в Америці 1944 року було 22 мільйони городів перемоги.

ВАШИНГТОН. — Голова Военної Адміністрації Харчів, суддя Марвін Джонс, зробив минулого тижня заяву, що продаж насіння на городі перемоги є цього року 30 відсотків більша як минулого.

Промовляючи на зібранні Краєвого інституту городів перемоги в Дітроїті, суддя Джонс підкреснув, що цього року в Америці повинно бути більше число городів перемоги, а що вони мусять бути кращі, як минулого року.

„Розуміється“, сказав суддя, „що купування насіння, само по собі, ще нічого не значить. В місяці січні і лютім попнт на насіння для городів перемоги був дуже великий і треба мати надію, що люди купують насіння не на те, щоби його тримати, але розведуть більше кращих городів перемоги.“

Суддя Джонс сказав, що в 1942 році в Америці було 15,000,000 городів перемоги. В 1943 році це число дійшло до 20,000,000, а цього року, додав суддя Джонс, треба старатися щоби число городів перемоги дійшло до 22 мільйонів. Як це станеться, то будемо мати 10 мільйонів тонн поживи.

Военний адміністратор харчів заявив, що достаточний запас консервованої городинови треба завдячувати людям, які минулого року мали коло хати город перемоги. „Чи буде так само й на другу зиму, ще не знати“, сказав суддя, „але маймо надію, що люди зрозуміють значіння городів перемоги, та що в 1944 році їх буде ще більше“.

Цьогорічний гасло повинно бути: „Управляйте більше городів перемоги!“

Фармерам буде потрібно робочих рук.

ВАШИНГТОН. — Урядники Комісії Военної Людської Сили і Военної Адміністрації Харчів кажуть, що в 1944 році фармери і фабрики консервування городинови і садовини будуть потребувати мільйонів робочих рук. Чоловіки, жінки, хлопці і дівчата, які дотепер не працювали на фармах і в фабриках консервування харчів, повинні голоситися до праці помогти придбати якнайбільше поживи.

Управителі федеральних бюр праці кажуть, що „кожна працездатна людина, яка не працює стало при важній военній роботі“ повинна добровільно голоситися до тимчасової праці на фармі або в фабриці консервування харчів. Можуть голоситися всі: чоловіки, жінки, молодь і старші. Всі вони будуть мати заплачено за працю. Такі добровільні робітники можуть працювати тільки при кінці тижня, один або 2 дні на тиждень. Можуть працювати один або два тижні, а як скохнуть, то й довше.

Федеральні урядовці кажуть, що як хто має час і хотів би працювати на фармі ціле літо, то повинен зголоситися сейчас, а ті, що хотіли працювати тільки пару день, чи пару тижнів — хай слухають заклик з місцевої радіостанції. Студенти вищих шкіл, які мають охоту працювати на фармах — повинні зголоситися до свого принципала, або до повітового агента хліборобства. В багатьох місцях можна буде дістати потрібні інформації в центральній „Бой Сквотс“, „У. М. С. А.“ або в „Ей. Даблю. В. Ес.“

НІМЕЦЬКІ ТОРГОВЦІ ОПУСКАЮТЬ ОДЕСУ

АНКАРА, Туреччина (ОНА) — Турецька преса принесла з Букарешту вістку, що там прибуло з Одеси одинадцять німецьких купців і фабрикантів, які мусили опустити місто з наказу військової німецької команди. Вони кажуть, що Одеса є незвичайно гарне місто, та що німці та румуни його дуже полюбляють. Німецькі торговці перебули там більш року, але сприводу мілітарних невдач, яких німецькі й румунські війська зазнали на Україні — їм казали вибиратися.

Німці, покищо остаяться в Букарешті, але державна радіостанція уже проголосила, щоби всі чужинці були готові до вїзду на провінцію, бо військової команди буде треба помешкань. Цивільне населення також може втратити праці, бо вешкати в готелях, бо в Букарешті є великий брак помешкань. Тут є маси військової офіційрів, яких нема де розмістити. Особливо німецьких, що поведуться в Румунії, як у себе дома. Вони домагаються від румунів великих привілеїв і дають їм до пізнання, що якби не німці, то Румунія вже давно була б впаля. Німецькі офіційри уважають румунів неотесаними пастухами і трактують їх в такий спосіб, що нераз неприємно на це глядіти. Особливо готелеву службу, на яку вони кричать і прилюдно фізично зневажують.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НІО БРИТАН, КОНН. — Бр. св. Петра і Павла, від. 251, повідомляє своїх членів, що збори відбуваються в неділю, 19. березня, в годині 1. пополуудні, в галі парохійській, Вінгер стріт. Просимо членів прийти точно на збори, бо маємо дуже важні справи, як також обговорення організування нових членів у 50-літній ювілей У. Н. Союзу. На зборах буде прийнятні організатор У. Н. Союзу Ангін Малачук. — За уряд: А. Котик, прес.; П. Дят, кас.; І. Кошара, секр.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 347, відбуваються в неділю, 19. березня, в годині 2. пополуудні, в галі де значають. Обов'язково всі члени мають явитися на збори, бо є важні справи до розглядження. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є справи до розглядження, а найважливіша щодо 50-літнього ювілею У. Н. Союзу. — Г. Замойський, прес.; П. Старжевський, кас.; Г. Тимечій, секр.

Маєте часу до 1-го квітня

замовити собі чудове футро з PERSIAN LAMB

Ми спеціально назначили цей місяць на виріб футер з PERSIAN LAMB тому, що ми мали нагоду дістати кілька сот найкращих шкір на ринку. Не знаємо коли знов буде така нагода дістати такі прекрасні футра з PERSIAN LAMB

Від шні до 1. квітня ми приймаємо ордери на ці футра. Прийдіть і виберіть шкіри і моду, ми возьмемо вашу міру і ми зробимо вам таке гарне футро, що ви будете його носити роками з гордістю.

Не оминіть цю нагоду!

КУПУЙТЕ З ДОВІРЯМ У

Michael Turansky

350 Seventh Avenue, New York, N. Y.

BETWEEN 29th & 30th STREETS 16th FLOOR L.Ackawanna 4-0973

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Тов. Запорозька Січ, від. 342, повідомляє всіх членів і члениць, що місячні збори відбуваються в неділю, 19. березня, в годині 2. пополуудні, в галі церковній. Просимо всіх членів і члениць явитися на означений час і заплатити свої вкладки. Член, який довше 3 місяці, буде суспендований. Один молодий член є суспендований. Один молодий член, тому нехай приїде на збори і заплатити свій довг, то буде прийнятні наново. Хто має нових членів або дітей, нехай приведе їх на збори і више до У. Н. Союзу. — І. Савчак, прес.; І. Маркович, секр.

ПАСЕЯК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє, що місячні збори відбуваються в неділю, 19. березня, в годині 3. пополуудні, 47 Говн Еве. Просимо членів прийти на збори і заплатити свої вкладки, а також привести з собою нових членів. — В. Сметана, прес.; В. Бродський, рек. секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. — Сестр. Любова, від. 37, повідомляє, що четверті збори відбуваються в неділю, 19. березня, в годині 3. пополуудні, в У. Н. Домі, 214-216 Фултон ст. Просимо прийти, бо будуть важні справи до розглядження. — Аніа Фіаток, секр.

КМІВЛЕНД, О. — Сестр. Н. З. П. Дінн Марі, від. 112, буде мати збори в неділю, 19. березня, зараз по Св. Божій, в галі церковній на Каліджа ул. Просимо прийти на ці збори, бо є важні справи до розглядження. — За уряд: Марія Ліска, прес.; Катерина Габрієльська, секр.; Парані Різуні, касієрка.

РАЧЕСТЕР, ПА. — Бр. св. Пасхали, від. 217, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбуваються в неділю, 19. березня, в годині 2. пополуудні, в галі де значають. Обов'язково всі члени мають явитися на збори, бо є важні справи до вирішення. Довгуючих членів просимо виплатити свої вкладки, бо више будуть проголошені на збори до суспенди. Адреса секретаря: 15 Sullivan St. — М. Аудлі, прес.; П. Паснак, кас.; А. Іванів, секр.

БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЗНАЧИТЬ, НАЛЕЖАТИ ДО ТАКОЇ ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ, ЩО ПОБУДОВАНА НА ПЕВНИХ, ТРИВКИХ І СОЛІДНИХ ОСНОВАХ.

ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА... КУПУЙТЕ ВОЕННІ БОНДИ

НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ!

КОНЦЕРТ В ЧЕШТЬ ШЕВЧЕНКА

В НЕДІЛЮ, 19. БЕРЕЗНЯ (MARCH 19, 1944) В УКРАЇНСЬКІЙ ПРЕСВ. ЦЕРКВІ, 49 BEACON ST. Початок у годині 7:30 вечір.

Музичну частину програми виконають: хор під проводом п. Ю. Кириченка, славозвісний баритон п. П. Ординський і інші. Акомпаністка п. М. Кривенька. Святочний реферат виголосить пастор В. Кузів.

Закликаємо всіх до участі. Комітет.

УВАГА! ЧЕСТЕР, ФІЛЯДЕЛЬФІЯ Й ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

СТАРАННЯМ ПРАВОСЛ. ПАРОХІЇ, СОЮЗУ УКРАЇНОК та НАРОДНОГО ДОМУ В ЧЕСТЕР, ПА.

В НЕДІЛЮ, 19. БЕРЕЗНЯ (MARCH 19, 1944) СВЯТА — Т. ШЕВЧЕНКА Й О. БАСАРАБОВОЇ

В ГАЛІ НАРОДНОГО ДОМУ, при 4-тій і Ворд, ЧЕСТЕР, ПА. Рано Службу Божу відслужать Всес. ОО. д-р В. Клодницький і парох О. Мишич.

В годині 6. вечір ПАНАХИДА, а в год. 7. СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ. У програму входять співи та декламації. Хор під управою Володимира Матиса. Святочну промову виголосить Всес. о. д-р В. Клодницький, про О. Басараб секр. Союзу Українок Петручелю Пешох, а також буде промовити о. О. Мишич. В справі Кампанії Америк. Черв. Хреста буде говорити жінка судді Місис Свіні.

Вступ на Концерт вільний. Переведеться збірка на закупто ВЕЛИКОДНИХ ДАРУНКІВ для воюючих парохій.

Просимо місцевих і позамісцевих громадян до ласкавої участі

СТАРАННЯМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ СВ. ВОЛОДИМИРА,

334 1st 14-та вул., НЮ ЙОРК, Н. Й.

Театральний Гурток „ПРОМІНЬ“ відіграє гарну, поучаючу драму

„МАТИ НАЙМИЧКА“

з поезії нашого генія — найкращого сина України — Тараса Шевченка — драматизував на 4 дії І. Тогобінний

В НЕДІЛЮ, 19. БЕРЕЗНЯ (MARCH 19, 1944) У ВЛАСНИЙ САЛІ, 334 1st 14. уліця, НЮ ЙОРК.

Початок точно в годині 7. вечір. Вступ 50 центів.

Шановне українське Громадянство! Цим широ запрошуємо Вас прийти на цю гарну виставу, та заразом віддати пошани великому Кобзареві, Т. Шевченкові, в Його 130-літні роковини. Ми є більш як певні, що наші артисти відобразять Вас їхньою грою неї драми, — тож приходіть всі й це налюбуйтесь цим драматизованим твором нашого генія Шевченка. — Церковний Комітет.

ОБ'ЄДНАНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ МІСТА НЮ ЙОРКУ

влаштує

СВЯТО ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

в неділю, 2. квітня 1944 р. В ГОД. 2. ПОПОЛУДНІ

у STUYVESANT HIGH SCHOOL, NEW YORK, N. Y. на 15-тій вулиці, між 1-шою а 2-гою евею

УВЕСЬ ДОХІД З ЦЬОГО СВЯТО ПРІЗНАЧЕНИЙ НА ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ

Програма свята буде проголошена пізніше. Тикети на свято в шні по 83 центи й по \$1.10.

3 ДРУГОГО КОНГРЕСУ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

(В ДНІХ 22. І 23. СІЧНЯ 1944, В МІСТІ ФІЛЯДЕЛФІЯ, ПА.).

Реферат д-ра Лонгіна Цегельського: „Поможіть Українським Жертвам Війни!“

(6)

Потреба Комітету Помочі українським жертвам війни.

Для планового скоординованого заходів треба утворити негайно центральну добродійну установу щобто комітет характеру чисто гуманітарного, християнсько-чоловічого і безполітичного. На чолі такого комітету треба поставити особу поважну, посаду яку загальною пошаною і довірою, політично не заангажовану — найкраще старшого, поважного священика. В склад Комітету повинні ввійти особи представляючи круги церковні, наші установи запомогові, пресу, організації жіночі і т. п.

Завдання того Комітету.

Цей Комітет повинен:

а) віднести до аналогічних українських кругів у Канаді та інших країнах для розпочаття такої самої діяльності там же.

б) віднести до українських добродійних організацій і діячів у Швейцарії (п. Іда Бачинська, п. Евзеїв Бачинський, п. Чикаленкова-Келер і другі).

в) віднести з зазивом до всієї української суспільності в Злучених Державах для організації місцевих комітетів і ведення акцій, збірок і т. п.

г) популяризувати справу через пресу, відозви, брошури, віча, тощо.

д) увійти в зв'язок і кооперацію з міжнародним Червоним Хрестом та з урядом Репаблікації Європи під проводом п. Г. Лімана.

е) вразі потреби висилати своїх відпоручників до Європи для розслідування положення збірок, для зв'язку або організації запомогової акції;

ж) інтерв'ювати в дочірніх правительствах в справі помочі втікачам — особливо в правительстві Злучених Держав, Канади, південної Америки, а також у правительстві в Європі.

з) поробити заходи для поселення українських збіжків в Злучених Державах, Канаді, і в країнах південної Америки.

Конгресовий Комітет має організувати Комітет Допомоги збіжкам.

Конгресовий Комітет повинен дати почин до згаданого Комітету Помочі збіжкам та передати йому цю акцію до самостійного ведення. На початкові видатки цього Комітету Помочі збіжкам Конгресовий Комітет повинен внаслідкувати відповідну квоту гроша.

У висліді тих виводів вношу, щоб оцей 2-й Конгрес делегатів усього українського громадянства в Злучених Державах прийняв наступні резолюції:

Другий Конгрес Українців Злучених Держав, зваживши, що воєнні події в Європі спричинили утечу або насильне переселення вище мільона української людности, головню із західно-українських земель, в краї центральної і західної та передньої Азії, та

що положення тих збіжків і експатріованих є крайню нужденню і безнадійне, і що поворот їх у рідні сторони загрожує їм смертю, муками, тюрмою, або засланням, котре рівналось повільній мученичій смерті,

І. стверджує негайну потребу несення помочі цим нещасним збоку американських українців;

II. звиває все українське громадянство обидвох Америк, а особливо Злучених Держав, таку поміч зорганізувати і якнайшвидше подати.

III. звертається з проханням до всіх українських епархій, їх Владик, Духовенства і Парохій ощо запомогову акцію поперти;

IV. звиває українську пресу, запомогові стоваришення, українські громади, товариства, зокрема жіночі, добродійні і релігійні організації, що акціо горячо підперти словом і ділом, заохотою і щедрими датками;

V. рішає передати ведення акції помочі збіжкам і експатріованим окремому добродійному Комітету, чисто гуманітарного та вповні аполітичного характеру;

VI. уповажнює і доручує Конгресовому Комітету дати почин до оснування такого Комітету Помочі збіжкам і Експатріованих в Злучених Державах;

VII. доручує Конгресовому Комітету звернутися до властей Злучених Держав, а зокрема до президента, департаменту стану, департаменту праці (і імміграції), Уряду Репаблікації Європи та до Червоного Хреста з представленням винімкового розпучливого положення нещасних збіжків і експатріованих та з проханням о поміч;

VIII. звиває українців по всім світі почати систематичну акцію та скоординувати її з акцією та основоюючого в Злучених Державах Комітету Помочі Українським збіжкам і Експатріованим.

Прощу ці резолюції прийняти.

Земляки.

Я сам був вигнанцем-утікачем з рідної землі. Я бачив тисячі і тисячі таких же збіжків по першій війні, по большевицькій революції, по окупації Великої України московськими большевиками, Буковини і Басарабії румунами а західно-українських земель Польщею. Я був в літах 1921-1939 чл. не сім разів в Європі, стрічав тих збіжків в краях західній і центральній Європі, бачив їх горе і бачив, яка це страта для українського народу взагалі. Це був опуст найкращого, енергійного, ідейного, свідомого громадянського елементу з організму українського народу. Около сотка або й більше університетських і політехнічних професорів, 2 до 3 тисячі інженерів, стількиж учителів усяких шкіл, десяткі тисяч молоді з середніх і вищих шкіл, сотки священиків і богословів, письменників, поетів, артистів різних галузь, співаків, музиків, журналістів, сотки кооператорів, банківників, сотки лікарів, фармацевтів, дентистів, тисячі офіцерів, в тім до пів сотні генералів і сотки штабовців, десяткі тисяч селян, козаків, тощо — розсіяні були по Європі від Царгороду і Софії до Парижа і Лондону — та

по всім світі: в Японії, Манчжурії, Шангаю, Мелбурні, Єгипті, Абисинії, Мадагаскарі і Мароку. Десяткі тисяч щасливіших дісталися до обох Америк. Разом було їх по світі около чверть мільона душ — самого цвіту українського народу.

Оцей цвіт, вирваний з рідного ґрунту, переважно зівяв, загіб і змарнівся. Серце крається з болю і мороз йде поза спину, коли згадаю долю мнотрих з тих, що я їх знав, або тих, про котрих я чув.

Треба сказати, що наше американське громадянство поспішило їм з щедрою помічю та ратувало їх як могло. Та розміри теперішнього нещастя кількакрат більші. Тому зорганізувати негайну поміч є нашим святим обовязком.

Пані і Панове Делегати!

Розіхавшись по своїх місцевостях, поруште цю справу на місцях та збудіть наш загаль до жертвенности в цім напрямі. Цю справу кладу на ваші серця і сумління.

MAKE EVERY PAY DAY BOND DAY
JOIN THE PAY-ROLL SAVINGS PLAN

Даром пробка МІЛЕРТОН LAXATIVE
Тепер є небувала нагода для всіх, що терплять на недомаганні шлунока й випробували коштовні ліки й села, а не найшли полекші. Тим усім поручаємо спробувати даром Зела Милертон, котрих не запарюється ні варитися, а споживається в натуральній формі. По акційно пробі переконайтеся, як skutочно діють в недомаганні таких, як квалі шлунока, газів, нестерпність, запір, брак апетиту, білі голови й інші недомаганні, котрі походять зо злого травлення. Щоб переконатися, пишть по пробку.

Спеціальна Оферта по знижених цінах.
[] \$1.00 за 1 коробку Мілертону
[] \$1.50 за 2 коробки Мілертону
[] \$2.00 за 3 коробки Мілертону
Пишіть за зліалом Мілертону у вашій сусідній аптеці, а як там його не мають, то пишть до:
J. S. MILLER, Inc., Dept. U., P. O. BOX 628, NEWARK 1, N. J.
Single package not sent C.O.D. Small postage stamps acceptable. Ці ціни важкі лише при замовленні просто з головного офісу.

УВАГА! СЕЙЛЕМ І ОКОЛИЦІ! ПРОСИМО ВАС НА МІСІЙНІ БОГОСЛУЖЕННЯ
ВІД 19. ДО 26. БЕРЕЗНЯ 1944 ВКЛЮЧНО
В НЕДІЛІ 2-ГІЙ ГОДИНІ ПОПОЛ.
В БУДНІХ ДНЯХ 7:45 ВЕЧЕРОМ
Буде проповідувати: **ЕВАНГЕЛИСТ ФРЕД СМОЛЬЧУК** З НЮАРК, НЮ ДЖЕРЗІ
Спеціальні — молитви за хорих — українські гимни — інтересні проповіді
Українська Євангелська Церква ГРОМАД БОЖИХ
8 NORTH STREET SALEM, MASS. (WESLEY METHODIST CHURCH)

Праця для Мушин
ПОТРІБНО РОБІТНИКІВ
(У віці від 18 до 60 років)
ПРИГІМЕМО МУЖЧИН до праці у переважній военній продукції
ПОПЕРЕДНІЙ ДОСВІД В РОБОТІ НЕ ВИМАГАЄТЬСЯ
Треба лишень перейти лікарські оглядини і бути фотовим працівником
ЗАІТЕРЕСОВАНИМ ПРЕДКЛАДАЄМО ТАКІ ОФЕРТИ:
ДОБРА ЗАРОБІТНА ПЛАТНЯ
ДОГІДНІ УМОВИ ПРАЦІ
ЗАПЕВНЕНЕ ЗАНЯТТЯ ЧЕРЕЗ ЦІЛИЙ РІК
ПОВНІ МОЖЛИВОСТІ ПРАЦІ ПІСЛЯ ВІЙНИ
НАГОДУ АВАНСУВАТИ НА ХЕМІЧНИХ ОПЕРЕЙТОРІВ
КОШТИ ПОДОРОЖІ ДО КАРТЕРЕТ, НЮ ДЖЕРЗІ
Ті, що тепер заняті у военній продукції, мусять отримати реліс
При зголошенні до праці треба предложити докази горожанства і карту соціального забезпечення
WESTVACO CHLORINE PRODUCTS CORPORATION
500 ROOSEVELT AVENUE
CARTERET, NEW JERSEY

ФАБРИКА ФАРБ І ПОКОСТ ПОТРЕБУЄ МУЖЧИН. Досвід не вимагає. Ми виплолюмо вас.
Вимагаємо посвідки збільшення від праці.
H. V. WALKER CO., 714 DIVISION STREET, ELIZABETH, N. J.
Голосіть до Юнайтед Стейтс Емплоїмент Сервіс.

ВСІ ЧАСТИ ДО НАПРАВИ ПЕЧЕРІ дуглевих, газових, нафтових, оґрівачів парово й гарячою водою, як також усякі нові печі можуть дістати в **STOVE MFRS CORP.,** 182-186 Mulberry St., Newark 1, N. J.

БОЛІНІ
Рани на ногах, опухлі ноги, набряклі жила, болочі ноги, флебіт (запалена жила), напухлі або болочі коліна чи істочки і ревматичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції.
Щуке згрубіння литок і котида. Офісові години: в понеділок і четвер від 1 до 8:30 веч.; вівт. і п'ят. від 1 до 6 веч.; в серед. і субот. від 1 до 5 веч. В неділі і сикста нема урадових годин
Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею. ЄВРОПЕЙСЬКА СПЕЦІАЛІСТ.

ПІДПІРАЙТЕ БІЗНЕСМЕНІВ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ“ А ТИМСАМІМ ПІДПРЕТЕ „СВОБОДУ“.

Праця для Мушин і Жінок
ПОТРІБНО ХЛОПЦІВ І МУЖЧИН. Чиста й легка фабрична праця.
V. SCHWANDA & SONS
36-13 — 36th Ave., L. I. City, а також 79 Madison Ave., N. Y. C.
ДІВЧАТ І ЖІНОК Чиста й легка фабрична праця.
V. SCHWANDA & SONS
36-13 — 36th Ave., L. I. City, а також 79 Madison Ave., N. Y. C.

STATE OF NEW JERSEY
ПОТРІБНО ЛЮДЕЙ ДО МІТТЯ АВТОБУСІВ
Голосіть на 6900 PARK AVE. GUTTENBERG, N. J.

ПОТРІБНО ДІВЧИНІ з навчальною механікою, вчитися оперувати деску машину в фабриці лікарств. Досвід не вимагається. Добра платня. Легка й постійна праця. Заробітьте в час науки. Становище в будучности.
GLENF PHARMACAL
110 Observer Highway, Hoboken, N. J.

ПОТРІБНО МУЖЧИН І ЖІНОК, молодих, що мешкають в околиці Петерсет, Н. Дж., вчитися фактично вигладжувати піксонні папером фалки. Досвід не вимагається. Голосіть до **SMOKING PIPES INC.,** 36 Morton St., Paterson, N. J.

Є ВІЛЬНА ПОСАДА ДЛЯ ДІВЧИН. Вище 16 літ, котра бажав поспішно фабричної роботи ТЕПЕР І ПІСЛЯ ВІЙНИ. Досвід не вимагається. ДОБРА ПЛАТНЯ. КВАРТА ПІДДАЄ І СКРИВА ТА ЧАСТИ АВАНС. ТІ, ЩО ТЕПЕР ПРАЦЮЮТЬ У ВОЕННІЙ ІНДУСТРІІ, ХАЙ НЕ ГОЛОСЯТЬСЯ. **REPUBLIC CO.,** 307 NEWARK ST., NOBOKEN, N. J.

ФАРМИ І ДОМИ
Пишіть по безплатну лісту сьогодні до:
STEPHEN D. SATZEWICH
32 E. 7th ST., NEW YORK CITY

КУРЧАТА НА ПРОДАЖ
Маю на продаж першої якості курчата. Купуйте в українця. Пишіть на адресу:
JOHN FEDOROWICZ
1664 Main Street WEST WARWICK, R. I.

ЖІНОК ДО ПРАСВАННЯ (Pressers) хлопчих сорочок, таких, що мають досвід. Можуть заробити і до \$1 на годину. 5 днів у тиждень.
E. V. B. COMPANY
860 — 55th St., West New York

МУЖЧИН — Постійна праця. Для Портерів і робітників до Чиселна Вікон. Голосіть:
HACKENSACK HOSPITAL, HACKENSACK, N. J.

КУПУЙТЕ ВОЕННІ БОНДИ
Д-р **ВОЛОД. ГАЩИЦЬ** УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
690 E. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel. Newark 3-8086
Урахові години: Від 1 до 3 пополу; від 6 до 8 вечір. В неділі агідно з умовою.

ЛІКУЄМО ХРОНІЧНІ НЕДУГИ ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК.
ШКІРСІ, НЕРВОВІ І ШЛУНКОВІ НЕДУГИ Героморби й інші відоходні забурення, Ниркові й Мікуркові забурення, Білі в кінках, Шлунокові й внутрішні забурення, хронічні болки, пухлину жезла, нервові ослаблення, ревматизм і запаління жила. Лікуємо ЧОЛОВІКІВ І ЖІНОК модерними методами зі скорою пілгомою. Лучі Екс. екзамінація крові і мочі, застрики, коли казале. Всі хронічні недуги лікуємо науково.
ОПЛАТА УМІРКОВАНА. — МЕДИЧНА ЕКЗАМІНАЦІЯ \$2
DR. ZINS (28-літнє заведення)
110 EAST 16th STREET (Union Square) NEW YORK, N. Y.
Щоденно від 9. г. рано до 7. г. веч. У неділі від 9. рано до 2. попл.

ПОЧИНАЮЧИ НИЗЬКО
Обсяг наших цін є цілковито заокруглений; ми можемо обслужити людину, яка бажав видати багато грошей, і таку, яка може видати дуже маленько. Крам, якого ми вживаємо, є першої якості, а наша услуга є завше першорядна.
Ми починаємо нашу ціну дуже низеньким числом, так, що особа в дуже уміркованих матеріальних умовах може нами послугуватися.
STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS
77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: BErgen 4-5999 Phone: BAyonne 3-0540

ПРОДАЮ ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ, САЛУНИ, БУЧЕРНІ, ГРОСЕРНІ в ріжкого рода бізнесі. Повагоду нотаріальні справы. Продаю ріжкого рода асекурацію
PETER BARTKIW
Real Estate & Insurance Broker
Notary Public
309 E. 14. St., New York, N. Y.
Phone AL. 4-8254

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВВЕДЄ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
І ЛІМНО ОБСЛУГОВУЄМО В ПЕРТ АМБОЙ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN FUNERAL HOME
433 STATE STREET, PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛИТВИН І СИН УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
383 Morris Avenue, cor. Springfield Ave., NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

ІВАН БУНЬКО УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
заряджує погребам по ціні так низькій як \$150. ОБСЛУГА НАЙКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Rigidly funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК НА ФІЛЯДЕЛФІЮ І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. MARKET 1520.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ.

ПЕТРО ПРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займаєсь похоронями в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦІХ
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2544
BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 Prospect Avenue, (cor. E. 155 St.) BRONX, N. Y.
Tel.: MEtrox 8-6577

Як Зіла звалила Сліма, вона схопила його за горло й почала душити.

Тарзан крикнув до неї: „Зіла! Це наш приятель!“

У той самий мент він кинувся в корчі та пропав з виду своїх ворогів.

Тепер нацисти побігли, звідки вони чули перший окрик, та побачили Сліма й Зілу. Вони підняли свої кріси.

ТАРЗАН, ч. 938. Нові цілі.